

Valmistage kõrbes Issanda teed, tehke legendikul maantee tasaseks meie Jumalale!

Js 40:3

Jõulud saabuvad taas ja aeg on teha ettevalmistusi Jeesuse sünnipühadeks. Aega veel on, kuid vaim häälestab meid juba usus advendi ajal jõulupühade ootuses. Igatseme saada jõuluajast rõõmu ja rahu. Meil igal ühel on olemas soovid, mis teevad meile jõuludest just erilised pühad. Mõnele piisab valgest lumest, kaunistatud kuusest, kaunitest jõululauludest ja kingipakist. Igal inimesel on võimalus teha kellelegi väike kink, mis pakub rõõmu saajale ja toob hinge jõulurõõmu. Suurim kingitus aga on maailmale sündinud esimesel jõuluööl, kui Petlemma laudas sündis maailma meie lunastaja ja päästja Jeesus Kristus. Kui prohvet Jesaja kuulutas Tema tulemisest, soovis ta, et inimesed valmistaksid tema tulemiseks ette. Jumalateenistused Urvaste kirikus on just selliseks sündmuseks, kus kogudus häälestab end pühadeks, kuid ka igaks elusündmuseks ette. See toimub igal pühapäeval aastaringselt ja selles teadmises, et Jumal on alati meie juures ja saadab meid sellel maisel elurännakul.

EELK Urvaste Püha Urbanuse Koguduse Infoleht Nr 26

URVASTE KIRIK

Detsember 2024

JUMALATEENISTUSED

- ❖ 18. detsembril, 2. advendil
kell 11 Urvaste kirikus
kell 14 Heimtali kirikus,
mängib orkester Kungla.
- ❖ 15. detsembril, 3. advendil
kell 11 Urvaste kirikus,
kell 16 Antsla palvemajas.
- ❖ 20. detsembril
kell 12 Lõuna-Eesti haiglas,
kell 14 Sõmerpalu hooldekodus.
- ❖ 22. detsembril, 4. advendil
kell 11 Urvaste kirikus,
kell 16 Antsla palvemajas.
- ❖ 23. detsembril
kell 10 Antsla Tervisekeskuses.
- ❖ 24. detsembril
kell 17. Urvaste kirikus.
- ❖ 25. detsembril
kell 11 Urvaste kirikus,
kell 14 Heimtali kirikus.
- ❖ 26. detsembril
kell 11 Urvaste pastoraadis kaunistate jõululaulude
laulmine.

- ❖ 29. detsembril
kell 11 Urvaste kirikus, pärast teenistust nõukogu
koosolek,
kell 16 Antsla palvemajas.
- ❖ 31. detsembril, vana-aastal
kell 17 Urvaste kirikus.
- ❖ 1. jaanuaril, uus-aastal
kell 17 Urvaste kirikus.

Jumalateenistus

Kirikuelu keskmeks on alati olnud jumalateenistus, mille juured ulatuvad väga kaugesse minevikku. Jumalateenistus on alati kantud usust Jumalasse ja selle põhjal võib öelda, et jumalateenistus tähendab nii Jumala poolt inimese teenimist kui ka inimesepoolset Jumala teenimist. Inimesed teenivad Jumalat oma tänu ja armastusega, Jumal inimesi neile andestades, nendega kõneldes, end armulauas kogudusele andes. Kui Jumal poleks meile end ilmutanud omas Pojas Jeesuses, siis oleks see kõik tühine. Apostel Paulus on kirjutanud 1Kr.15,14: *aga kui Kristust ei ole üles äratatud, siis tähendab see, et ka meie jutlus on tühine ja tühine on ka teie usk. Kuid apostel lisab veel olulise mõtte: kui me loodame Kristuse peale üksnes selles elus, siis me oleme kõigist inimestest armetumad. Nüüd aga on Kristus üles äratatud surnuist, uudseviljana magama läinutest* (1Kr.15:19,20).

Jumalateenistust nimetatakse ka veel liturgiaks või mis-saks. Samuti on nimetatud lühemaid koguduse koosolekuid palvuseks või hardushetkeks. Täpsustatult lisatakse alati juurde, kui jumalateenistus toimub armulauaga. Mis-sa aga tähendab alati armulauaga jumalateenistust.

Urvaste koguduses peetavaid jumalateenistusi on mõjutanud aja jooksul mitmed tegurid, nagu kiriklik kuuluvus ja traditsioonid, usk, ruum, inimesed ja kohalik kultuur. Kogudus kuulub Eesti Evangeelsesesse Luterlikku kirikusse ja peab jumalateenistusi kirikus heaks kiidetud liturgia korras, milleks on meil agenda. Agenda kehtestati 1834. aastal Tsaar Nikolai I kirikuseaduse ukaasiga. Hilisematel aastatel on agendat mitmel korral revideeritud (1902, 1951, 1979, 1994). Kirik on püüdnud oma liturgiat uuendada ja selleks mitmetel kordadel loonud erikomisjoni. Urvaste koguduse õpetaja Robert Kannukene kuulus 1950. ja 60ndatel aastatel üldkiriklikku lauluraamatu ja agenda komisjoni. Sellest ajast on säilinud osaline kirjavahetus. 1991. aastal moodustati liturgiline komisjon, mille töö tulemusena esitleti uue agenda ehk kirikukäsiraamatu teraviklikku projekti vaimulike konverentsil 2007. aasta jaanuaris. Laekunud parandusettepanekute alusel redigeeriti

Järgne mulle

Sellist pealkirja kandis 12.-14. juulil Urvastes toimunud lastelaager. Laagrisse oli kogunenud väikeseid ja suuri osalejaid kokku üle kogu Lõuna-Eesti, umbes 70 inimese ringis. Laagri korraldajateks olid Võru praostkonna laste- ja nooretöö juhid Salome ja Olli Olenius ning õp Üllar Salumets koos vabatahtlikega Urvaste kogudusest. Neid abistasid korraldamisel kõik praostkonna koguduste pühapäevakooliõpetajad, kirikuõpetajad ja usinad Urvaste koguduse liikmed.

Laager oli tegevuste poolest mitmekülgne: toimusid jumalateenistused, palvused, rühmatööd, piiblitunnid, õpitoad, ekskursioon, maastikumäng. Loomulikult ei puudunud laulmine, erinevate seltskonna ja sportmängude mängimine, ning enamuse laste soovine meelistegevus – ujumine. Üks piiblitunni läbiviija oli muuhulgas ka

ja esitati 2008. aastal see heakskiitmiseks vaimulike konverentsil. Uus kirikukäsiraamat ei kogunud konverentsil 2/3 poolthääle enamust (47 poolt ja 35 vastu). Eelnõule heideti ette liigset objektivismi, kirikukesksust, jutluse osatähtsuse vähenemist, kaugenemist luterlikust keskmest ning lähenemist katoliku kiriku õpetusele ja spiritualiteedile (Liturgika TÜ 2015, lk 65).

19.02.2008 otsustas piiskoplik nõukogu lubada seni kasutusel olnud agenda kõrval ka uue käsiraamatu korda. Täna peetakse kuues Võru praostkonna koguduses jumalateenistusi agenda järgi ning käsiraamatu kord on kasutusel viies koguduses.

Oluline on kogudusele, et kirik on avatud ja pühapäeval on kohal õpetaja, kes peab jumalateenistuse, ristib, leeritab, laulatab ja matab, kellega saab hingehoidlikult vestelda ja oma muredest rääkida. Inimese jaoks, kes jumalateenistusele tuleb, on oluline, et kõik, mis toimub, oleks mõistetav. Paulus kirjutab 1Kr. 14: 23.25: *Kui nüüd terve kogudus tuleks kokku ühte paika ja kõik räägiksid keeli ning kõrvalseisjad või uskmatud astuksid sisse, kas nad ei ütleks, et te jampsite? Kui nad aga kõik kõneleksid prohveticult ja sisse astuks mõni uskmatu või kõrvalseisja, siis kõik tooksid esile tema olukorra ja arvustaksid teda. Siis saaks avalikuks, mis on varjul tema südames, ning nõnda ta heidaks silmili maha, kummardaks Jumalat ja tunnistas: Jumal on tõesti teie seas.*

Uue Testamendi kirjadest, mida apostel kogudustele saatis ja jumalateenistustel ette loeti, leiame ühe manitsuse: *Ärgem jätkem unarusse oma koguduse kooskäämist, nõnda nagu mõnel on kombeks, vaid julgustagem selleks üksteist - ja seda enam, mida rohkem te näete seda päeva lähenevat.* Hb 10,25

Samad probleemid on kogudustel tänini: liikmed ei pea pühapäeva ja ei hooli jumalateenistusest. Jumalateenistus on igas koguduses olulisem allikas, kust ammutada vaimujõudu, ning mis aitab sügavamasse osadusse kolmainu Jumalaga.

piiskop Joel Luhamets, keda peale sooja vastuvõttu jäädgi huviga kuulama. Kuna laagripaiga lähedal asub Eesti kõige jämedam tamm - Tamme-Lauri tamm, siis ka selle puu juures käimine võeti ette. Kõik laagri sisulised tegevused, alates väikerühmatöödest kuni jumalateenistusteni, olid kantud laagrit läbivast teemast. Kolmepäevane laager on juba aastaid olnud praostkonnas kindlaks traditsiooniks, aga teema on olnud igal aastal erinev.

Laagri lõpetas ühine jumalateenistus Urvaste kirikus. Peale teenistust anti lastele pidulikult üle tunnistused ja kingitused, korraldajatele aga tänukirjad. Toetajad lisaks praostkonna kogudustele olid Põlva Toidupank, Kaitseliidu Võrumaa malev, Coop Põlva, AS Lõuna Pagarid, Nopri Talumeierei OÜ, Valio Eesti AS, Lehar Neve, Kalle ja Kaire Uiboleht.

Paderborni reisikiri 2024

Urvaste koguduse külaskäik sõprade juurde Paderborni Markuse kogudusse toimus 3.-10. juulini.

Kõigepealt sõitsime bussiga Urvastest Liepaja sadamasse. Sealt järgnes laevaga 24 tundi sõitu Travemündesse ja siis ligikaudu neljatunnise bussisõiduga olimegi kohal Paderborni sõpruskoguduse kiriku ees, kus meid võtsid vastu juba kauaaegsed sõbrad ja uued tuttavad. Väike eine, läbikäimised järgneva päeva suhtes ning algaski sõit kodumajutustesse.

Järgnesid kolm muljeterikast ja teadmisi avardavat ühist päeva koos sakslastega. Ekskursioonid olid nii organiseeritud, et need pakkusid ka sakslastele endile huvi, sest neid kohti polnud nii mõnedki neist varem külastanud.

Paderborni linnakülustus. Legend räägib, et paabulind juhatas armee ees kõndides selle koha peale, kuhu asutati Paderborni linn. Linna läbib allikaterohke Paderi jõgi, mis suubub Lippe jõkke. Osa jõest on soojemaveeline ja seal pesid perenaised omal ajal pesu. Nende auks ning mälestuseks on jõe kaldale püstitatud ajalooühinguline pesunaiste skulptuuride teemapark. Paderi jõe lähistel asuvad nii kirikud kui teised linnale olulised objektid.

Paderbornis märkasime hulgaliselt kasvamas Eesti kliimale mitteomaseid puid: plaatanipuud ja ginko-bilobad (kasutatakse meditsiinis). Linnapark põlispuudega hävis täielikult tornaado tagajärjel 2022. aasta mais. Ühest hukunud jämedast puutüvest on pargi mälestuseks tahatud mälestusobjekt tahvlikesega.

Paderborni ülikoolis anti meile ülevaade tuleviku autost ning ühe sellise taustal saime ehituslaboris poseerida, külastasime Markuse koguduse juurde kuuluvat lasteaeda ja linna lähedal asuvat erivajadustega õpilaste kooli.

Ülimalt huvitavaks kujunes ekskursioon 2000. aasta algul teise maailmasõja purustustest täielikult üles ehitatud Hannoveri lossi aeda. Samal ajal tutvus meie teine grupp

Münsteris tankimuseumiga, mis on rajatud 1983 (näitus ajalooliselt erinevatest tankidest) ja tegid puhkepausi Steimayermeer'i karstialale tekkinud järve ääres.

Aukartust tekitas Unesco kultuuripärandisse kuuluva Corvey kloostri külastamine, mis oli omal ajal Karl Suure residentsiks, samuti Externsteine, kunagiste kaubateede ristumiskoht ja palverändurite peatuspaik, vanima Paderborni luteri kiriku Abdinghofi külustus. Lõpprestaureerimisjärgus kirik loodetakse avada käesoleva aasta vahetusel.

Meie eesti reisiseltskonna poolt annan edasi ülivõrdes tänud majutusperedele, ühistele piknikele nii sealses pastoraadi aias kui väljasõitudel. Hinge puudutasid kabelis kõlanud ühine koorilaul, sakslaste üleüldine elustiil, ühine jumalateenistus ristimisega. Teenistusel laulis Urvaste koguduse projektkoor ja Paderborni koguduse koor. Tekkis harras äratundmine sakslaste repertuaarivalikus, milleks olid aastate jooksul Urvaste koorijuhilt saadud laulud.

Tänu *google translate* abile said sakslastega suhelda ka need, kes keelt ei vullanud. Reis ühendas ja tugevdas rahvusvahelisi suhteid, võtsime kaasa palju positiivseid emotsioone. Mõnele kaasreisijale oli see esimeseks kaugemaks reisiks kodust eemale. Üllatus oli suur, kui avastati, et olakse oma Eesti kodu naabermajas elavate inimestega ühes reisiseltskonnas. Nii saime ka omavahel tuttavaks ja üks-teisega suhelda.

Tagasisõit Paderbornist kulges samuti kui Saksamaale minneski: bussiga Kieli sadamasse, sealt laevaga 24 tunni pärast Klaipedas ning juba pärast 10. juuli südaööd jõudsimme bussiga õnnelikult tagasi Urvastesse. Seekordne edasi-tagasi laevareis tegi reisimise tunduvalt kergemaks.

Paderborni 1957.aastal rajatud Markuse kogudust ja Urvaste kogudust ühendaval sõprusesillal on tänaseks käidud juba 24 aastat ja käiakse ikka edasi. Ootame sealseid sakslasi Eestisse külla juba paari aasta pärast. **Erma Kallasse**

Kogudusel on sõpruskogudus Soomes Launees

Maja ehteks on sõbrad, kes seda külastavad. (R.W.Emerson)

13. juunil 2023 külastas Urvaste kirikut Launee koguduse esindus ning külästuse eesmärgiks oli allkirjastada koostöö- ja sõprusleping kahe koguduse vahel. Lepingus on sõnastatud eesmärk edendada kahe koguduse ja nende liikmete omavahelist

sidet ja kasvatada kristlikku usu- ja teenimiskohustust. Lähteks on vastastikune lugupidamine traditsioonide, tööviiside ja kirikuseadusandluse vastu. Sõpruskoguduse tegevus on meie kirikute võrdne, vastastikune tegevus, mis rikastab mõlemat poolt. Kokkuleppes peame oluliseks palvetada üksteise eest ja teha eestpalveid töötegijate ning vastutavate isikute eest.

2024. aastal on toimunud kaks kohtumist: esimene veebruaris Lahtis ja teine septembris Urvastes. Lahtis osalesime Launee koguduse pühapäevasel jumalateenistusel. Soomlaste (40 inimest) vastukülaskäik toimus 20.-22. septembril. Külalised osalesid maailmakoristuspäeval, **meesansambel andis kauni ja meeldejää-**

va kontserdi Urvaste kirikus, pühapäeval jutlustas kirikuõpetaja Heikki Pelkonen. Suur tänu kõigile, kes leidsid võimaluse pakkuda oma kodu soome sõpradele majutust. Täname peresid Serv, Lindsaar, Ventsel, Joab, Muru, Naaber ja Uiboleht. Heebrea kirja autor ütleb, et ärge unustage külalislahkust, sest selle läbi on mõned ise seda aimamata võtnud külalistena vastu inglaid (Hb 13,2).

Koguduse kroonika 2024

11.01. Oikumeeniline palvus Urvaste pastoraadis.
 20.-21.02. Külas lestadiuslased Soomest.
 28.01. Antsla Gümnaasiumi näitering etendas pastoraadis lühinäidendi Marie Heibergi elust.
 10.02. Laulukoor osales õppepäeval Räpinas.
 11.02. EKRE Antsla piirkonna lipu pühitsemine.
 16.02. Võru praostkonna vaimulike konverents Räpinas.
 17.-18.02. Koguduse esindus külas Launee kogudusel.
 24.02. EV aastapäeva tähistamine Antsla kesklinnas ja Urvaste kirikus.
 25.02. Kevadleeri algus.
 13.03. Õpetaja kõnetund Kuldre raamatukogus.
 24.03. Urvaste pastoraadis esines Sügismeloodia.
 28.03. Suurel Neljapäeval teenis Kanepi koguduse õpetaja Margit Lail.
 13.04. Heakorraldus pastoraadi pargis.
 21.04. Kevadleeri õnnistamine.
 25.04. Sinod Põlvas.
 30.04. Kirikukogu Jõgeval.
 6.05. Teeme ära talgupäev.
 12.05. Emadepäeval esinesid Urvaste kirikus Väikesed Sidrunid.
 12.05. Heimtali kirikus kontsert-jumalateenistus orkestriga Kungla.
 17.-18.05. Toidufestival ja urbanipäeva laat kiriku pargis.
 26.05. Antsla palvemaja 99. aastapäev, jutlustas Tuomo Liuksiala ja laulis Urvaste koguduse koor.
 6.06. Antsla Muusikakooli kontsert Urvaste kirikus.
 9.06. Heimtali kirikus esinesid Virgo Veldi, Pavlo Balakin ja Tiia Tenno.
 22.06. Osula kalmistupüha.

22.06. Orelikontserdi andis organist Marten Meibaum, suvise leerikooli algus.
 23.06. Urvaste kalmistupüha.
 25.06. Urvaste kooli lastelaager Urvaste kalmistul heakorratöödel.
 29.06. Laulukoor osales Viljandis vaimulikul laulupäeval.
 4.-9.07. Saksamaa reis.
 12.-14.07. Võru praostkonna lastelaager Urvastes.
 14.07. Heimtali kiriku aastapäev, külalisjutlustaja oli Katrin-Helen Melder.
 28.07. Noorte leeripüha Urvaste kirikus.
 4.08. Leerimälestuspäev.
 9.08. Villu Jürjo matused Viljandi Pauluse kirikus.
 11.08. Laulukoor külas Laates kiriku aastapäeval.
 13.08. Katoliku missa ja palverännaku algus Vastseliinas.
 22.08. I Lõuna-Eesti piiskopkonna nõukogu koosolek zoomis.
 25.08. Osula II kalmistupüha.
 1.09. Laste kooliteele õnnistamine Urvaste kirikus.
 Arheoloogilised uuringud Uhtjärve orus vanal kalmistul.
 20.-22.09. Launee kogudus külas.
 21.09. maailmakoristuspäev kalmistul koos külalistega.
 27.09. Sügishooaja I kooriproov pastoraadis.
 9.09. Organist Erma Kallasse 25. tööjuubel, kirikus koori kontsert.
 30.09. Antsla Tervisekeskuses uute ruumide pühitsemine.
 20.10. Külas Lüganuse koguduse õpetaja Ulvar Kullerkupp, pühapäevakooli algus.
 31.10. Lõuna-Eesti ühine usupuhanäitus Tartu Pauluse kirikus.
 8.-10.11. Külas lestadiuslased Soomest.

❖ ❖ ❖ **Koguduse nõukogu valimised toimuvad 9.-16. veebruaril 2025. Valimistel saab osaleda vähemalt 18aastane leeris käinud koguduseliige, kes samas või mõnes teises EELK koguduses on eelmisel või jooksva kalendriaastal käinud armulaua ning tasunud liikmemaksu või teinud liikmeannetuse ning kelle õigusi ei ole kirikukari korras piiratud. 26. jaanuarini 2025 saab nõukogu, juhatus, koguduse õpetaja ja koguduse liikmed (5 liiget koos) üles seada oma nõukogu kandidaadid. Olge aktiivsed ja osavõtlikud.**

❖ ❖ ❖ **Koguduse liikmemaksu miinimumsuuruseks on 25 eurot aastas, seda saab tasuda sularahas või panga kaudu: SEB a/a EE981010402011463004, saaja EELK Urvaste kogudus; Swedbank a/a EE062200221010554707, saaja EELK Urvaste Püha Urbanuse kogudus. Maksekorraldusele palume märkida annetaja ees- ja perekonnanimi, aadress ning selgitusse ülekande otstarve, nt Liikmeannetus. Pangaülekande korral saab kantseleist küsida märgat liikmekaardile.**

❖ ❖ ❖ **Koguduse kantselei asub pastoraadis (kiriku pargis punase katusega maja) ja on avatud teisipäeval, kolmapäeval ja pühapäeval kella 9.15-12. Muudel aegadel võib õpetajale helistada tel 511 8271 või kirjutada e-postle: urvaste@eelk.ee, koduleht: www.eelk.ee/urvaste**

Pastoraadis on müügil puusärgid, ristid, hauaplaadid, küünlad ja kalmupingid. Laenutame mõningaid invaabivahendeid.

❖ ❖ ❖ **Kalmistu platsimaks on 25 eurot viieks aastaks. Kodulehel on tabel, kust võib leida matmisplatsiraamatu numbri järgi tasumise aja. Platsi valdajatel palume seda ise kontrollida ja olla tähelepanelikud.**